

F Ø R Ø Y A SOCIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 21.

Leygardagin 3. august 1940.

14. árg.

Onkland er einasta vónin. . .

Tað kann ikki noktast, at hitt enska stýrslagið hevur saknað hina socialu samkensluna. — Imperið hevur skapt rúgvur av milliónerum, meðan hin arbeiðandi fjøldin hevur sitið í trongum korum uttan ta socialu lógarverndina, ið arbeiðararnir hava haft í Norðanlondunum. Summir kónir vilja vera við, at $\frac{1}{3}$ av tí enska fólkinum hevur haft ov lítið til matna og klædna mett saman við, hvat ið teir skandinavisku arbeiðarar høvdu, áðrenn kríggið brast á.

Menn vóru greiðir yvir, at ein social stórbroyting mátti henda, um væl skuldi verða burtur úr imperiinum.

At døma eftir tí, ið hendir í Onglandi í dag, tí, ið menn innanfyri allar staddir halda fram í talu, skriving og fyriskipanum, er henda sociala stórbroytingin við at henda.

Hin víðagitni enski høvundin, socialisturin G. Bernhard Shaw, sigur í einari grein, at tað, sum Sovjet Rusland hevur roynt at gjørt í 23 ár og ikki kunnað útint til fullnar, gjøgnumförði tað enska stýrið við Churchill, Eden (konservativir) Attlee, Morrison (socialdemokratar) í $1\frac{1}{2}$ tíma við lógini, ið avtók øll »privilegiir, men gav landinum rætt til alla Onglands orku.

Henda samgonga í Onglandi er hugtakandi — hitt lívgevandi várboðið fyri ta komandi ættina.

Onglands stríðsparola í dag er:

- 1) Verjan av talu-, skrivi- og hugsunnafrælsi!
- 2) Socialt rættvísi fyri øll menniskjur!

Soleiðis skilja ið hvussu er vit tað, ið frammi er.

Ongland er í dag einasta vónin hjá teim menniskjum, ið ynskja demokrati, frælsi til at hugsa og tala, liva og stríðast fyri sínum hugsjænum.

Og kann so aftrat hesum leggjast, at Ongland av sonnum er vorðið samt um eina nýggja sociala og økonomiska samfelagsskipan, hvar ið ein rættvís bytan av lívsins góðum verður sett sum hitt fyrsta og fremsta, vil Onglands sigur týða, at sólin endiliga verður at rísa fyri teirri kúgaðu arbeiðarafjøldini í verðini.

Fals býr undir fríðum skinni.

Tað eru tveir Føroyingar, ið berjast móti fólkaræði, móti talu-, skrivi og hugsunnarfrælsi. Teir fagna hvørjari rørslu, sum stevnir móti einmansræði — diktaturi.

Og tað merkiliga er, at hesir menn helst finnast teirra millum, sum pynta seg við ultranationalum fjaðrum, sum frekliga hava roynt at trúttað inn í fólk, at tað eru teir og einans teir, sum hava rætt til at nevast nationalir, rættir Føroyingar, frælsismenn, sjálvræðismenn o. m. a. Og so vita teir eins og hvørt kykt á fold, at tað eina landið fyri og annað eftir, nationalar eindir og smátjóðir í hópa tali hava noyðst at lútað og doyð fyri bertøkubond diktatoranna, ið teir hava kvøðið heiður og æru og svorið trygdareid.

Er tað ikki merkiligt!

Jú, svarar tú hugsunnarleyst.

Men tað er ikki so merkiligt, tí, skulu vit siga tykkum, hesir

menn hava ongatíð verið nationalir.

Teirra mið og mál hava einans verið at verja síni privilegiir, síni framfjárrættindi. Við hesum endamáli hava teir so roynt at lyft seg upp við at sligið teir nationalu streingirnir.

Men í somu løtu, teir ikki við hesum »nationala« atburði kundu bjarga sínum privilegium og særrettindum, men máttu geva út til frama fyri ta arbeiðandi fjøldina, springa teir frá og avreiða glaðitiga seg og land sítt til tann fyrsta tann besta, ið hevur til endamáls at stækka nationalismuna: — ta arbeiðandi fjøldarinnar frigeringarstríð.

Tíðindi úr Suuroy.

Menn eru við at økja um lendingsbrúnna í Porkeri og byggja nýggja lendingsbrúgv í Óravík.

At hetta arbeiðið kann gerast, kemst av, at sóknarstýrini í Porkeri og á Tvøroyri vóru so fyrivarin at keypa cement, áðrenn tað reyk so ræðuligt upp í prísi.

Óførur fiskiskapur hevur verið úti um Steinin og á Dalshavinum — tað eina skipið fyri og annað eftir er farið avstað fullfermt við ferskum fiski.

Kolaarbeiði er nú afturbýrað á Tvøroyri. Arbeiðararnir hava nú yvirtikið driftina. Høvdu teir nú bara fingið væl burtur úr hesum teirra stórtaki!

Skipini láta væl at fiskiskapinum í Islandi. Summi hava longu verið 2 reisir heima av Eysturlandinum — hava um 6—700 skpd. longu.

Grindirnar í Trongisvági og í